

“భో గం మే శం”

“జగం.”

ముందు మాట:—సిసీమా పరిశ్రమ పరుగులు పెట్టక ముందు సాని టోగం కులస్తులు—కనులు తెరిచిపాడు వృత్తి విసర్జించేందుకు సంఘాలు నిర్మించుకున్నారు. ఆంధ్రదేశం లోని అనేక ప్రదేశాలలో వున్నవాళ్లు పబ్లికారవృత్తినించి విముఖత కనబరిచి—ముద్దు బిడ్డలకు పెళ్ళిళ్ళు చేశారు. ఇంతలోనే దాపురించింది సిసీమా పిచ్చి. ఆశ—దురాశ పుట్టింది. ఏదో మంచి పుద్యమం లేవగానే దానికి యిటువంటి విఘాతాలు దాపురిస్తూనే వుంటవి. (సిసీమా కళమీద ద్వేషంతో కాదు.) ఏదో బావుకుండా మవి—గుడివాడ ప్రాంతంలో టోగంవాళ్ళు. మండపేటలో సాని వాళ్లు, కులవృత్తి యంటూ ఏమీ తెలిసి పిల్లలను బలి యిస్తోన్నారు. యిలా బలియైన ఒక సోదరీమణి అపస్థజూచి. మేళాలు—దాని వల్ల కలిగే ఫలితాలూ—చిత్రగుప్త ద్వారా తెలియజేసి—మేలు కొల్పాలనే భావంతో కలం పట్టా. సాని టోగం కులస్తులు యిక నించైనా మేళాలు మానివేసి—అపస్థలనించి తప్పకుంటారని ఆశ. ||“జగం.”||

* * *

కిరననాయిల్ కొట్టులో కూర్చుని—మా మామతో ఆమాటా యీమాటా మాటాడుతూన్నా, సాయంత్రం ఐదుగంట లోతుంది. కాలవనించి వచ్చే చల్లగాలికోసం రోజూ ఆక్కడకు పోవడం మామూలు. మాటమీద మాట పెరిగి వాదానికి దారితీసింది. ఔనంటే కాదనటం, కాదంటే ఔననటం మా యిద్దరికీ మామూలు. మొన్నటి రోజునకూడా అలానే వాగ్వాదం జరుగుతుంది. అంత లోనే రామావచ్చి ‘రాత్రికి మేళంవుంది చూచేందుకు వెళ్దామన్నా’డు. మావూళ్ళో కి వచ్చిన మేళం ఎప్పుడూ అపస్థపాలవకుండా పోలేదు. ఆది ఎలా తెలుసునంటే టోగం మేళం వున్నదంటే ఆ చుట్టువక్కలకుకూడా ఎప్పుడూ పోలేదు. ఆదో విధమైన కష్టంగా వుండేది. ఒకరోజున సిసీమా చూచి వస్తోంటే దారిలో తగిలింది మేళం. స్నేహితులు—అందులో టోగం కుట్టువాళ్ళు—చదువుకున్నా వాళ్లు మాకులేవకష్టం నీ కెందుకని ముందుకు తీసుకువెళ్ళారు. తీరా చూద్దనుకదా పెద్దగుంపు, ఆ గుంపులోబడి నలిగిపోతున్నారు శ్రీలు, ఆలా నలిపివేళేవాళ్ళు ఎవళ్ళానగి చూస్తే—జ్ఞానులు, మహా జ్ఞానులున్నా! వస్తువులు పోతయ్యనే భయంతో గజగజలాడి

పోతూ నైటలు మెడలకు చుట్టుకున్నారు. ఆనాట్యకత్తెలు వాళ్ళ అవస్థ చూచేసరికి కళ్ళు తిరిగిపోయేయి. పాపం! వాళ్ళంతా ప్రక్క నందులోకి పారిపోయారు. పెళ్ళివాళ్లు గర్జించేరు-వస్తారా రారానని. ఆరోజునించీ మేళం పేరుజెప్పితే ఛాలు,—ఆ దృశ్యం కళ్ళ ముందు ప్రత్యక్షమయ్యేది. వాళ్ళ కులస్తులు ఏమన్నా ఆదుకున్నారా అంటే అదీ శూన్యం. పోసీ ఆడుకోకపోతే పోయారు—అల్లరి చేయడం మానేరా అంటే అదీలేదు. మంచి క్యాతి సంపాదించిన వూరు ఆఖరకు యింత ఘోరకలికి పొల్చుతుందంటే చుట్టు ప్రక్కలవాళ్లకు ఎంత నీచం? ఈవూరుపేరు చెబితేనే గుడివాడ ప్రాంతంలోనివాళ్లు మేళం రావడానికి జంకుతారు. మానివేశారు కూడాను. అటువంటిది యిప్పుడు ఎలా వచ్చారాని ఆశ్చర్యంతో పశ్చించా. ఏమో! మనకు తెలిసినవాళ్ళున్నారు. గొడవ జరుగు తూందేమోనని వాళ్ళ భయం అన్నాడు. మేం రామని చెపుతూం దగా మామామ—‘వెళ్దాం. ఏం జరుగుతుందో చూద్దామ’ని అన్నాడు. ‘ఎందుకు మామా! వాళ్ళు నానాబాదలు పడుతుంటే చూడలేం పోనిద్దా’ అన్నా. అలాకాదు తప్పకుండా వెళ్ళాలన్నాడు. సరే చూద్దంటే అన్నా. రామ మోహనరావు—తప్పకుండా రావాలని మరీ మరీ చెప్పి వెళ్ళిపోయేడు.

* * *

కడుపుమంటతో మలమల మాడిపోతూ దమ్మిడీ యాచిస్తే యిప్పనివాళ్ళు పెళ్ళిళ్లు పేరుచెప్పి వృధాగా వేలకువేలు ఖర్చు చేస్తారు. యిది తలుచుకుంటే ఏడుపొస్తూంది. వందలకొలది మందుగుండుకోసం కాలేస్తారు. ఎవ్వళ్లు తిన్నట్టూ ఎవళ్ళు మెచ్చినట్టూ? ఎందుకు వచ్చిందీ పాడు అలవాటు? అంతడబ్బు ఖర్చుపెట్టే బిడులు వో పాతికిమంది పేదవాళ్ళకు సంతృప్తిగా భోజనం పెట్టే అంత సంతోషిస్తారు; పెళ్ళి శుభకార్యం. అటువంటి శుభకార్యంలో దెబ్బలు తగిలి ఏడిచే ఏడుపులు ఏమంత శ్రేయస్కరం? టోగం మేళం ఎందుకు? శుభంకోసం కదూ! యిప్పటి మేళాలన్నీ—ఏం పాడుతున్నారు? పాడించేవాళ్ళు ఏవి పాడిస్తూన్నారు. ఒక్కళ్ళు—తెలిసినవాళ్ళు వస్తూన్నారా? పెరుగు పాటలూ? వచ్చి బూతులు. రామ! రామ!! ఈ పబ్లిక్ దురాగతానికి ఏపెద్దా అడ్డు పెట్టడే! ఏమీ జవాబివ్వడే! యిలా నడిరోడ్డుమీద జరిగేదానికి

తప్పులేదు కామోసు! యిదంతా కుభాన్ని గోరేదే! పండితో త్తములు గర్హించేదే! మానవజాతి జ్ఞానం యిలా తగులబడిపోతూంది. లేకుంటే తమలాంటి మానవులనే ఎదుట నిలువబెట్టుకొని కారుకూతలు కూయిస్తూ—తై తెక్క లాడిస్తూ—అవమానిస్తూ ఆనందిస్తారూ? పశుపక్షులలో కూడా యిటువంటి దురాగతం లేదే. అవి తమ జాతిని గౌరవిస్తవే. వాటికి జ్ఞానం లేదంటూ కాని—అది పొట బాటు. మోసం! అంతా మోసం! మహాత్ములు—దేవార్చనకు—నపర్యకంటూ మోసగించి విడదీసి, ఎట్టగా కాలిన “ముద్రలు” వేసి—దైవ సంప్రీతికంటూ—తెలివిలేని ప్రజల పొత్తు మెక్కి—మత్తుబట్టి—వీళ్ళతో భోగించేరు. తరతరాలవాళ్ళూ తమ్ము ముఱచిపోకుండాండుకు ముందు తమవాళ్ళు ముచ్చట చెల్లేండుకు సాని—భోగం జాతుల్నినృజించేరు. ధన్యులు! యీతర హామహాత్ములు ధన్యులు! రానురాను దేవదాసీలు స్వజాతి (మానవజాతి) తువ్వ కోర్కె తీర్చే తోలుబొమ్మ లయ్యేరు. కళ పేరుతో కడుపు నింపుకో వలసిన వాళ్ళయ్యేరు. తై తెక్కలాడ సిద్ధపడ్డారు, మొదటి రోజు లలో గౌరవంగా బ్రతికేవాళ్ళు. అంతకంతకూ పుక్కిడి ఆటతో బూతు పాటలతో సిద్ధమయ్యేరు. లోకువ! ప్రతి మానవుని కంటికికూడా లోకువ! జాతి పేరుచెప్పితే పురుషులకు నొఖి సున్నా. ఎవరన్నా విద్యావంతులైతే జాతి తక్కువ. గౌరవించకూడదు, వీడికీ విద్య అగ్రజాతి సంపర్కంవల్లే అలవడిందని ఆ కాస్త గౌరవం కాపాడుకోవడం! యిటువంటి మానవజాతి పశుజాతికన్నా జ్ఞానవంత మయ్యిందే! ఇక సాని—భోగంజాతులు వీళ్ళ కాళ్ళక్రింద బడి నలుగవలసిందే. వాళ్ళకు ముక్తిలేదు. మోక్షంలేదు.—ఈ సాని—భోగంవాళ్ళకు సిగ్గులేదు. ఎగ్గులేదు. మేమూ మీలాంటి మానవులమే—మాకు ఎందుకు గౌరవంగా బ్రదికే హక్కులేదూ అని అడిగేందుకు జ్ఞానమూలేదు. ఎక్కడో ఆగాధంలో—మూర్ఖ త్వమనే చీకటిలో పచివున్నారు. వాళ్ళకు జ్ఞానమనే వెలుగు తగులు తూన్నా దానికి అడ్డయ్యే మహాహాశయులు అణగారి పోందే!

* * *

రాత్రి తొమ్మిది దాటింది. రామూ, నేనూ, మా మామా మరి కొంతమంది కలసి బజారులోకి బైలుదేరాం. ధణిల్మంది బొటు. చిన్న చిన్న రవ్వల్ని రాలుస్తూ ఆకాశానికి పరుగెత్తింది గుండ్రటి గుండు. “ఘం” అంది మధ్యలో. జిగ—జిగ మెరిసేయి డాకు రేకు ముక్కలు. టప—టపలాడేయి మందువత్తులు. దూరాన గొల్లమంటున్నారు చూడానికి వచ్చినవాళ్ళ. బ్యాండ్ మేళంవాళ్ళు— “నిన్ను రమ్మన్నాడీ—నన్ను రమ్మన్నాడి—యిద్దటిని రమ్మాని నిద్దరపోయింది” అని పాడుతోన్నారు. నొబితకానా, నామకః బం

డిలో వుంది. పెట్రోమాక్స్ లైట్లు కొన్ని రోడ్డుమీద దింపు కున్నారు లంబాడీలు, వాళ్ళను నానా మాటలాడుతోన్నాడు ఓ పెళ్ళి వాళ్ళ మనిషి, రమ్మతోళ్ళువాళ్ళు ఒక్కసారిగా చెవులు మూసుకు నేట్లు వాయిచి విరమించేరు. హవ్వాయిలు కాలిస్తూన్నాడు తప్ప తాగిన తాగుబోతు. “సునో—సునో” నొక్కులతో వత్తుతోన్నారు సొన్నాయి పాటకులు. యింతవరకూ పలచ పలచగానే వుంది బజారు. ముందుకు పోయాం. మూడువందలమంది మహాశయులు గుమిగూడేరు. పోలీసువాళ్ళు వొళ్ళు తెలియని స్థితిలో నిలబడ్డారు. “బం”—“బం” అంటూంది మద్దెల. కుయ్యి—కుయ్యి లాడుతోంది హారోనియం; అపశృతితో బరబరలాడుతోన్నాయి ఘడేళ్ళు. టక్కు టక్కుమంటూంది నాయకురాలి చేతిలోని తాళం.—

‘పెరుగు పెరుగో యంటు—తిరిగి తిరిగొచ్చేవు’

అంటూ పాడుతోన్నారు. భోగం సానులు. రాళ్ల వచ్చి వడ్డాయి వరసగా. వెనక్కు తిరిగిచూచాను. ఆయన పెద్దమనిషి! పొరుషం! మహా పొరుషం—పాట చరణం పూర్తికానేలేదు. త్రోఫులాట ప్రారంభమయ్యింది—యిక్కడ జరిగినది పద్ధించాలి. ఆలా వద్దిస్తే కొంత బుద్ధయినా వస్తుండేమో. కొంచెం తప్పుగా వుంటుందని మానితే—ఇంతా వ్రాసింది వృధా. ఒకవేళ వ్రాసినా—సంపాదకులు అందుకు వప్పుకురీటారనే దైర్యం వున్నా—కొంత అనుమానం కలుగుతూంది. ఏమో వారి యిష్టం. వ్రాస్తాను.

పెద్దమనిషి ఒకామెపైనపడి గట్టిగా కౌగలించుకొన్నాడు. యింకొక ఘనుడు పైట పట్టుకొని లాగివేళేడు. మరొకరు వక్ష స్థలంమీద—చేయి వణకుతూవుంది—ఈ మహానుభావుల— అంతా—తలుచుకుంటూంచే కడుపు పగిలిపోతోంది. అప్పుడు అప్పుడు ఆ అభాగినుల ఆర్తనాదం; అలిందే మానవులు లేరు. నవ్వులు—ఆ ఘనకార్యాలకు—నవ్వులు—ఆ నాట్యకత్తెల హృద యాలకు చిల్లులు—గడగడపణికిపోసాగేరు. పూర్తిగా ఎవరి చేతికి పడి అందితే అది పట్టుకొన్నారు. చేతులెత్తి మ్రొక్కు తూన్నా ఆ మహాత్ములకు ఆ నందకరంగా కనుపించింది షాళ్ళ జాలి పలుకులు వీళ్ళ చెవుల ములుకులు—ఊ, కానివ్వండి చూస్తారేమన్నారు. ఒళ్ళుతెలీకుండా నిలచిన ముగ్గురు పోలీసు వాళ్ళు మామూలు ఏదో చెప్పితేకాని ఏ మీ చేయమన్నారు. సందడిలో సడేమియా” గా వస్తువులమీదికి చేతులు పడ్డాయి. హాడిలి బెదిటి కొట్లు అరుగులు ఎక్కిరు సానులు. కులుకు చూపులు—ఆ టక్కులు—పాపం! యివన్నీ మరచిపో యారు కాబోలు! అంత సిగ్గెందుకూ? కావలసింది డబ్బు. డబ్బు

డబ్బిచ్చేరుకదూ! యికా సిగ్గెందుకూ? యిలా అన్నానని కోపగించు తారేమో? సిగ్గు కావలసి వస్తే దానికి తగ్గట్టుగానే బుద్ధితెచ్చుకొని నడవాలి. వచ్చినప్పుడు అనుభవించాలి. ఆ మురుపు యిప్పుడే ముపుతూంది? ఆ కులుకు ఏమీ సాయం చెయ్యలేదూ?—ఆరగంట ఆగిపోయింది వూరేగింపు. ఒకళ్ళ నొకళ్ళు తోసుకుంటూ వాళ్ళమీద పడసాగేరు. ఫిడలిష్టు పిరికిపడి మొట్టపెట్టసాగేడు. భోగం సానులు బుద్ధివచ్చింది జాబూ! మేం ఎరక్కపోయి వచ్చేం. మమ్మల్ని పోనిమ్మని బ్రతిమలాడేరు. నాయకురాలు నమస్కరిస్తూంటే చూడ వచ్చిన నాయకులంతా నవ్వుతూ మరీఅల్లరి మొదలుపెట్టేరు. ఒక్కో సుందరికీ కళ్ళనీళ్ళు తిరిగేయి. పది సంవత్సరాలుకూడా నిండని పసిపిల్ల బాపురుమంది. హరి! హరి!! ఏం పుట్టి మునిగిందో ఆ బాలికనుకూడా బలిపశువు క్రింద తయారు చేస్తోన్నారు. చూచిన కొద్దీ ఒకవేపున కోపం—మరోవేపున జాలి—పుట్టేయి. మూడువందలమంది పదిమంది మేళమువాళ్ళను మధ్య నలిపివేసి మగ తనం చూపిస్తూంటే చూడవచ్చిన ఆడవాళ్లు పారిపోయేరు. నడి బజారులో అవమానం—ఆంధ్రులు—త్రీలను అవమానం చేస్తోంటే దాన్ని అడ్డే శాసనం లేకపోయింది. యిది సాని భోగంవాళ్ళకు మాత్రమే. అదే మరేతెగ త్రీయైనా చట్టం వర్తిస్తూంది. రక్షిస్తూంది. చూడలేక పోలీసువాళ్లతో వాళ్ళను యింటికి సంపించివేయండి అని కోరేం. మీ కెందుకూరుకోండన్నారు. పెళ్లివాళ్లు పోట్లాడు తోంటే—మీ అడ్వాన్సు యిచ్చేస్తాం మమ్మల్ని పోనివ్వండి అని ప్రార్థిస్తే అలా పీలులేదని చేయవట్టుకు లాగేరు. మళ్లీ బైలుదేరింది వూరే గుంపు. మందుసామాను కాలుస్తూనే వున్నారు. పచ్చబొట్టు పాట మొదలుపెట్టేరు. పొడుస్తూన్నా చూడమంటూ పక్కల్లో పొడిచేరు. ఆ పోట్లతో ప్రక్క సందులోకి పారిపోయి ఒకళ్ళ యింట్లో దాగు న్నారు. గంటవరకూ ఒకళ్ల యింటి ముందునించి కదలకపోవడమే గాక తలుపులు బద్దలుకొట్టేంత పనికూడా చేసేరు. భోగం మేళం! భోగం మేళం! అంటూ గొల్లమన్నారు. వాళ్లు తిట్టే తిట్లు వింటే గుండె పగులుతూంది. వాళ్ళుచేసిన పనులుచూస్తే భారత త్రీ జాతికే తలవంపు లవుతూంది. యింతపెద్ద వుళ్లొస్తే యిలా జరి గిందికదా—యిదే పట్టణారయితే ఆ త్రీల బ్రతుకు అంతతో సరియే అనుకోవాలి అని అనుకుంటూ యిళ్ళకు బైలుదేరుతోంటే

యింటిలోకిపోక బయటనే వుండిపోయిన మద్దెల వాయిచే అతను కనుపించేడు. పిలిచి తమ అవస్థ చెప్పకొని ఈపూరువాళ్ళింత.... అంటూ లెంపలు వేసుకున్నాడు. కారు దిగిదిగడంతోనే గజ్జ కట్టించారనీ—కడుపు మాడుతోందనీ చెప్పతోంటే ఎంతో కష్టమని పించింది మనసుకి. అతన్ని ప్రశ్నించకుండా వుండలేకపోయా— అందఱూ మేళాలు మానివేస్తే మీరెందు కిలా వచ్చారన్నా. “కర్మ” అంటూనే త్రీ కొట్టుకున్నాడు. ఈమధ్యనే అందులో ఒక పిల్లకి— 13 ఏళ్ళుంటాయి, పెళ్లిసంబంధం తెచ్చి పెళ్లి చేయమంటే చేయ మన్నారని చెప్పేడు. ఆ అమ్మాయిని చూస్తే హృదయం కుంగి పోతూంది. ఆ వయసులోనే వ్యభిచారం: సంవత్సరం పోగానే గ్రహవారం. నాయకురాలుతప్ప తక్కినవాళ్ళంతా 18 ఏళ్ళ లోపు వాళ్ళే! చూపులకు ముసలిరికం దాపురిస్తోన్నట్టు చూపిస్తోంది. ఈ గుడివాడ వాళ్ళకు—పనీమాలలో నటించి సంపాదించుదామనే ఆశతోనే యిలా చేస్తోన్నారు. తప్ప! యికనించైనా మేళాలవల్ల కలిగే గౌరవం జ్ఞాపకముంచుకొని మేళాలు మానివేయడమే మంచి పని. లేకుంటే అన్నివిధాలా అవమానం తప్పదు. వీళ్ళిలా చేయడం మిగతావాళ్ళకందటికీ తలవంపులు తేవడమే. పెళ్ళిళ్ళుచేసే దనవంతులుకూడా తాము చేస్తూన్న పని తప్పని గ్రహించి యిక పించి మానివేయడం—భారతజాతి గౌరవాన్ని కాపాడేందుకు సాయం చేయడం మంచిది. ఛాందసులు ఒప్పన్నారని సాని మేళాలు భోగంమేళాలు పిలవడం వాళ్ళ నదోగతిలోనికి తోయడమే. ఏ చిక్కూ లేకుండా జరిగే వూరేగింపులకు భోగం మేళాలు పెట్టి, గొడవలు పెంచుకొని, వూరేగింపులు జరుగకుండా అవమానం పాలుకావడం మానుకోవాలి. నిష్కారణంగా తాము చెడ్డది కాక ఏమీ తెలివి పిల్లలను వృత్తికి దింపే సానిభోగం కులస్తులు మానవ జాతిలో తమ గౌరవాన్ని కాపాడుకొనేందుకు యికనించైనా పాటు పడి—చిన్నపిల్లల గోతిలోదింపి నాశనం చేయడం మానాలి, సంస్కర్తలూ—సంఘస్తులూ కళ్ళువిప్పి మళ్ళా ఆరంభించిన వ్యభిచార వృత్తిని నిర్మూలించేందుకు పనిచేయాలి. సంవత్సరానికొక సభ చేస్తామంటే—ఏదో ఫలితం కలిగిందని తలువడం వెళ్లి. సాని భోగం కులస్తులంతా మేలుకోవాలి.

